

Toelichting Inkomstenbelasting

b. Fictief voordeel bij excessief lenen

Algemeen

De wetgever heeft paal en perk willen stellen aan **aanmerkelijkbelanghouders** (I 10212) die excessief lenen van hun vennootschap. Sinds 2023 wordt daarom het bovenmatige deel van de schulden van een aanmerkelijkbelanghouder aan zijn vennootschap als fictief regulier voordeel uit aanmerkelijk belang (I 10215) in aanmerking genomen. Heeft de aanmerkelijkbelanghouder een **partner** (I 260) dan telt de schuld van de partner aan de vennootschap ook mee voor het bepalen van het fictief regulier voordeel uit aanmerkelijk belang.

Met **schulden** worden alle civielrechtelijke schuldverhoudingen en verplichtingen bedoeld die de aanmerkelijkbelanghouder rechtens dan wel in feite direct of indirect heeft bij zijn eigen vennootschap(pen) ([art. 4.13 lid 1 f Wet IB 2001](#)). Een rekening-courantschuld telt dus ook mee. Een lening die is geherkwalificeerd als een winstuitdeling niet.

Er is in principe sprake van excessief lenen als de schulden van de aanmerkelijkbelanghouder **meer dan € 500.000** bedragen (I 10213). Bepaalde schulden zijn echter **uitgezonderd** (I 10214).

Opmerkingen

- a. De schulden worden in aanmerking genomen tegen de **nominale waarde** aan het einde van het kalenderjaar ([art. 4.14a lid 4 Wet IB 2001](#)).
- b. Als de **partner ook een aanmerkelijk belang** in de vennootschap heeft, dan hoeven de schulden slechts eenmaal in aanmerking te worden genomen.
- c. Met de term **rechtens dan wel in feite direct of indirect** wil de wetgever zogeheten 'back-to-back-'situaties tegengaan. Het gaat hierbij om situaties waarbij de vennootschap geld uitleent aan bijvoorbeeld een familielid van de aanmerkelijkbelanghouder, die vervolgens het geld doorleent aan de aanmerkelijkbelanghouder. Ook kan worden gedacht aan een schuld die de aanmerkelijkbelanghouder door tussenkomst van een stichting bij de vennootschap is aangegaan. Deze schulden vallen ook onder de regeling voor fictief regulier voordeel.
- d. Als een aanmerkelijkbelanghouder een schuld aangaat bij een derde en daarbij de aandelen in de eigen vennootschap als **onderpand** dienen, wordt deze schuld niet meegerekend als het gaat om het vaststellen van bovenmatige schulden bij de eigen vennootschap ([Kamerstukken 35496 nr. 3 onderdeel II art. I](#)).

- e. Als de vennootschap zich garant stelt voor een schuld van de aanmerkelijkbelanghouder bij een derde en daardoor gunstigere voorwaarden voor de schuld worden verkregen, wordt deze schuld niet meegerekend als het gaat om het vaststellen van bovenmatige schulden bij de eigen vennootschap. Als de **garantstelling** nodig is om de lening te kunnen verkrijgen, telt de schuld wel mee ([Kamerstukken 35496 nr. 3 onderdeel II art. I](#)).

Aanmerkelijkbelanghouder

Met een aanmerkelijkbelanghouder wordt in dit verband de aanmerkelijkbelanghouder van afdeling 4.3 Wet IB 2001 bedoeld. Het gaat niet alleen om de aanmerkelijkbelanghouder waarvoor de hoofdregel geldt (I 9900). Ook een aanmerkelijkbelanghouder met een aanmerkelijk belang vanwege soort aandelen (I 9920) of met een fictief aanmerkelijk belang, zoals de meesleepregeling (I 9930) en de meetrekregeling (I 9940) valt onder deze regeling.

Het maximumbedrag

Het maximumbedrag is in beginsel € 500.000. Het maximumbedrag wordt **vermeerderd** met de bedragen die eerder als fictief regulier voordeel zijn belast ([art. 4.14a lid 2 Wet IB 2001](#)). Het maximumbedrag wordt **verminderd** met het bedrag van de afgeloste bovenmatige schulden die leiden tot een negatief fictief regulier voordeel, maar niet verder dan tot € 500.000.

Opmerkingen

- a. Het maximumbedrag geldt voor de **aanmerkelijkbelanghouder en zijn partner samen** en wordt slechts eenmaal bij de aanmerkelijkbelanghouder en zijn partner in aanmerking genomen ([art. 4.14a lid 3 Wet IB 2001](#)).
- b. Het maximumbedrag kan afwijken in geval van **immigratie** (I 10219).

Uitgezonderde schulden

Een eigenwoningschuld van de aanmerkelijkbelanghouder (en zijn partner) aan de vennootschap telt niet mee bij de bepaling of sprake is van bovenmatige schulden, als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan ([art. 4.14a lid 6 Wet IB 2001](#)):

- de lening voldoet aan de voorwaarden voor een **eigenwoningschuld** (I 7630) in de zin van art. 3.119a Wet IB 2001 ([art. 3.119a Wet IB 2001](#)); en
- de aanmerkelijkbelanghouder heeft een **recht van hypotheek** op de eigen woning aan de vennootschap verstrekt.

Opmerkingen

- a. **Op 1 januari 2023 al bestaande eigenwoningschulden** aan de vennootschap zijn uitgezonderd, ongeacht of daarvoor een recht van hypotheek aan de vennootschap is verstrekt ([art. 10a.23 Wet IB 2001](#)).
- b. Als een eigenwoningschuld **niet langer aan de voorwaarden voldoet** van art. 3.119a Wet IB 2001 en volgende ([art. 3.119a Wet IB 2001](#)), dan is vanaf dat moment sprake van een schuld die meetelt voor het bepalen of sprake is van bovenmatige schulden aan de eigen vennootschap.